

ZVEZA KOMUNISTOV

V DVELETNEM MANDATU OK ZKS LJUBLJANA-CENTER

Več dejavnosti – bogatejše življenje

Poročilo Romana Albrehta, sekretarja komiteja občinske konference ZKS Ljubljana-Center, na zadnji seji občinske konference prejšnjega mandata. Objavljamo ga v nekoliko skrajšani obliki

Gre za zahtevno nalogo povedati oceno o tem, kaj se je dogajalo v času, od kar obstaja občinska organizacija Zveze komunistov v političnem življenju v Ljubljani in kako smo se mi vključili v to življenje ter kako smo delovali? Stvari lahko realno presodimo le, če predhodno ocenimo osnovne značilnosti družbenopolitičnih razmer, v katerih je začela in v katerih je doslej delovala naša občinska organizacija Zveze komunistov.

Dobro se spominjamo, da je do osnivanja občinskih organizacij Zveze komunistov v Ljubljani prišlo na podlagi politične pobude CK ZKS. Vsi se najbrž še spominjamo tudi, da je CK ZKS tedaj zahteval, da se organizacija Zveze komunistov v Ljubljani prilagodi samoupravni organiziranosti naše družbe.

Odpori

Politična intervencija CK ZKS v tedanji ljubljanski organizaciji Zveze komunistov je naletela na dve, lahko bi rekli, povsem različni politični reakciji.

Na eni strani je velika večina članov Zveze komunistov politično intervencijo CK ZKS pozdravila. Sprejeli so jo kot svojo, kot olajšanje pred določeno politično moro, ki je dušila organizacije Zveze komunistov. Zato so jo sprejeli kot izhodišče in kot podlago svoje dejavnosti. To se je v celoti pokazalo na sestankih aktivov Zveze komunistov, ki so jih člani CK ZKS sklicali po posameznih občinah v Ljubljani: pogovori na teh sestankih so povsem nedvoumno pokazali, da je povsem netočna in izmišljena trditev,

(ki so jo razširjali posamezniki iz bivšega vodstva mestne organizacije Zveze komunistov), da je članstvo ZK v Ljubljani neagilno, nemobilno in, da ne kaže prav nobenega interesa za politično življenje in delovanje ZK.

Posveti, ki so jih sklicali člani CK ZKS, so spodbudili dejavnost velike večine članov ZK in organizacij. Njo sta v preteklosti očitno ovirala in dušila politična in akcijska praksa tedanjega mestnega vodstva. Znotraj pa jo je poleg tega še minirala politična razpuščenost, ki so jo v organizaciji vnašali tisti člani, ki jih je potegnil plaz tistih s sebičnimi interesi za prestiž osebnega monopola v upravnem in gospodarsko poslovnem upravljanju, ki ga je naraščajoča samoupravnost vse bolj ogrožala itd. Temu se organizacije ZK ob naravnosti mestnega vodstva niso mogle dovolj uspešno upirati. Zaradi tega so imeli omenjeni pogovori med veliko večino članov ZK in v ljubljanski javnosti med večino delavcev in delovnih ljudi močan, pozitiven ter spodbuden političen odjek.

Velika večina članov ZK se ni strinjala s sebičnim koristilovskim karizmom in s tem, da bi prepustili upravljanje, s tem pa usodo delavcev, delovnih ljudi in slovenskega naroda, posebnemu upravljalškemu sloju, ki je objektivno izpostavljen lastni birokratski in tehnokratski deformaciji in, ki je že pokazal, da je pripravljen, v lovu za osebnimi materialnimi in družbenimi koristmi in prestižem, pohoditi vsa socialistična, ekonomska, družbena in moralna načela in norme ter borbo za njihovo uresničevanje.

Ožja skupina članov tedanje-

ga komiteja in mestne konference ZKS Ljubljana je političen poseg CK ZKS politično odklonila in ga poizkusila celo preprečiti. Posamezniki so šli v svojih frakcijskih ambicijah tako daleč, da so poskušali z različnimi politikantskimi in intrigantskimi manevri razglasiti akcijo CK ZKS kot samovoljno akcijo predsednika CK ZKS in sekretariata CK ZKS. Poseg CK ZKS so si prizadevali sprevreči pred očmi članstva iz politične intervencije, katere naloga je bila uskladiti politično naravnost in organiziranost v ljubljanski organizaciji z naravnostjo ZKS in z načeli organiziranosti, ki so bile v njej sprejete, čemur se je tedanje mestno vodstvo izmikalo in ravnalo drugače. Z različnimi političnimi sprevačaji in manevri so skušali dati posegu CK ZKS v ljubljansko organizacijo značaj formalno statutarne nesporazuma, pri čemer so skušali sebe prikazati kot zaščitnike statutarne demokratičnosti, poseg CK ZKS, ki je imel nalogo odpraviti samovoljo tedanjega mestnega vodstva, tako v pogledu politične naravnosti kot organiziranosti ZK v ljubljanski organizaciji pa so skušali prikazati in etiketirati kot nedemokratičen in protistatutaren.

V takšnih družbenopolitičnih razmerah se je konstituirala naša občinska organizacija ZK Ljubljana-Center, v takšnih razmerah je bila izvoljena in je začela delovati naša konferenca in njeni organi.

Razmere

Nesporno pa je, da doslej v ljubljanski organizaciji ZK o tem še nismo napravili svoje

Roman Albreht ocenjuje delo komunistov v naši občini

celovite, idejno in politično poglobljene ocene. To pa smo dolžni narediti. Naša konferenca je vsekakor poklicana in dolžna, da da svoj prispevek k izoblikovanju te ocene, da tvorno sodeluje pri njenem dokončnem oblikovanju.

Na naši današnji seji bi lahko določnejše opredelili zlasti nekatera temeljna dejstva, ki so za dokončno oblikovanje celovite politične ocene posebej pomembna.

Eno takih dejstev predstavlja odgovor na vprašanje; kakšno je bilo stanje v temeljnih organizacijah ZK, odnosno kot smo navajeni reči, v bazi ZK v času, ko so se v Ljubljani snovale in konstituirale občinske organizacije ZK?

Odgovor na to vprašanje je pomemben zlasti zaradi tega, ker je prav baza tista, v kateri se celotna politična dejavnost ZK odraža, izraža in uveljavlja, kjer se politika ZK praktično realizira.

Osnovne družbeno politične razmere v bazi ZK je mogoče povzeti na podlagi ugotovitev o razmerah, ki so bile v tistem času dokaj značilne v ljubljanski organizaciji, s tem, da so obstajale določene izjeme, t.j. organizacije, ki so sorazmerno učinkovito politično delovale.

Prvič: Notranje partijsko življenje je bilo v organizacijah ZK na območju Ljubljana-Center zvečina dokaj zanemarljivo. Mnoge organizacije ZK se dolga razdobja sploh niso sestajale. Nekatere organizacije ZK so se sestajale, da bi tako zadostile formalnostim ali pa zaradi tega, ker posameznim komunistom ni dovolila njihova vest, da ne bi sklicevali organizacije ZK. Po zaslugi teh predanih komunistov so si mnoge organizacije ZK iskale vsebinsko dela in so jo najpogostejše našle v tem, da so organizirale informativna politična predavanja in tako vzdrževale določeno politično življenje v organizaciji.

Drugič: Akcijska sposobnost članov ZK in organizacij ZK je bila oslabiljena. To ni bila v prvi vrsti posledica nepripravljenosti članov ZK za politično udejstvovanje, kot so nekateri skušali stvar prikazovati, ampak je bila predvsem posledica dejstva, da mestno vodstvo ZK ni dajalo impulzov za politično aktivnost organizacij ZK, ampak jo je celo dušilo. V takih pogojih organizacije niso bile v stanju, da bi se samo učinkovito postavile po robu političnemu izrinjevanju organizacij ZK iz političnega delovanja in niso mogle uspešno razvijati notranjega partijskega življenja v organizacijah v OZK. V taki meri, da se niso mogle uspešno razvijati akcije ZK niti tam, kjer so jih organizacije začele.

v organizacijah ZK, v katerih so delovala močna politična »jedra« predanih komunistov, ki niso klonila pod pritiskom birokratskih in tehnokratskih posameznikov in grup in jih ni potegnil vase plaz malomeščanske stihije, se je začelo mnogo političnih akcij, ki pa so se v obstoječih razmerah pogosto končale brez učinka, se pravi, da so ostale samo pri ugotavljanju, pri kritikah itd. To se je dogajalo zaradi tega, ker ni bilo akcijskega odziva tam, kjer bi morale te pobude najti svoj odziv.

Tretjič: Velik del članstva ZK je bil zmeden in dezorientiran. Bili so razpeti med tisto, kar so ljudje intimno čutili v sebi in med zelo močan pritisk nacionalistične, anarholiberalistične in tehnokratske demagogije, ki je ZK praktično odrekla vsako politično veljavo, akcijsko vrednost in potrebnost.

Četrtič: Samoupravno socialistično usmerjene člane ZK in organizacije ZK so birokratske in tehnokratske sile ob podpori oportunistov in omahljivcev izrinile s političnega odra in iz političnega dogajanja ter jih sistematično odrinjale od možnosti, da bi sodelovali pri oblikovanju politike ter vplivali na njeno izvajanje v praksi.

V ustanovah, kjer niso bile organizirane organizacije ZK, se niso komunisti sestajali niti v okviru aktiv, ali pa zelo redko. Poleg tega pa v skoraj polovici podjetij v občini ni bila organizirana organizacija ZK, čeprav so bili v njih člani ZK.

Petič: Osveževanje članstva je močno zamrlo. Sprejem novih članov v organizaciji ZK je bistveno usahnil. Bila je skoraj pretrgana politična nit med člani ZK iz vodstvenih in upravnih struktur in delavci v obratih, po delavnicah, ustanovah, institucijah, ki so se vključevali v delo in v samoupravne odnose.

Tako se je lahko dogodilo, kar je povsem določeno pokazal zadnji popis članstva ZK, da smo začeli ostajati v ZK brez delavske baze in sicer brez tistega dela delavstva, ki ni potegnet v opravljanje upravljalških in ostalih funkcij, ki ni vključen v družbeno posredništvo, ampak opravlja svoje strokovno delo v neposrednih procesih dela, ustvarjanja itd.

V celoti vzeto se je število članov ZK močno osipalo. Del članov ZK je začel izgubljati vero v ZK in je zaradi tega začel ZK enostavno zapuščati. Tako so ravnali tisti, ki niso več verovali, da je ZK še organizacija, ki se bori za delavske interese. Po drugi strani pa so začeli obračati hrbet ZK tisti, ki so Partijo rabili le za uveljavljanje svoje kariere. Te vrste

(Nadaljevanje na 4. strani)

SPREJELI SMO ...

Trenutek odločitve

Nekaj misli o konceptu delovanja zveze kulturno-prosvetnih organizacij mesta Ljubljane

Zvezo kulturno prosvetnih organizacij pojmuje kot družbeno organizacijo na področju kulture, saj deluje kot integrativni del socialistične zveze in hkrati kot sestavni del kulturne skupnosti. ZKPO je torej organizem, ki združuje voljo in strokovna prizadevanja ter organizacijske zmogljivosti vseh družbenih in kulturnih ter prosvetnih organizacij, da bi kulturno dogajanje vsebinsko obogatili, razširili, izpopolnili, popularizirali, demokratizirali ter ga mnogo bolj kot doslej vključili v naš vsakdan življenja.

V ta namen so bistvena izhodišča naše organizacije neposredno vodenje kulturne akcije, vzpostavljanje

mreže odborov za kulturo v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in izobraževalnih ustanovah ter skrb za kakovostno rast vseh oblik skupinskega, oziroma individualnega kulturnega doživljanja in ustvarjanja. Da bi tako začrtane naloge tudi uspešno opravljali in jih vsebinsko obogatili ter prenašali na čim širši krog, tako aktivnih poudarjalcev kakor tudi odjemalcev kulturnih dobrin, smo pri mestni zvezi ustanovili vrsto strokovnih komisij iz različnih interesnih skupnosti in vrst, ki bodo imele tudi v prihodnje nalogo dajati vsebino in obliko celotnemu delovanju naše zveze.

Pomembna naloga mestne ZKPO v Ljubljani je priprava skupščine, ki smo jo sicer želeli organizirati že lani, a smo jo preložili, da bi potekla že v duhu izčiščenih ustavnih spre-

memb v celotnem družbenem in kulturnem življenju. Ob tem naj bi bila navzoča stremeljenja, da bi naša organizacija prerasla iz doslej zgolj društvene v splošno družbeno organizacijo na področju kulture in bi tesneje kot doslej povezovala tako imenovani amaterizem s profesionalizmom in obratno. Tako bo prav prihodnja skupščina temeljiteje obravnavala te naloge oziroma spremembe na področju kulture, in to med ljudmi, ki jih družijo ter povezujejo kulturni interesi. Gre za resnični vsebinski in oblikovni poseg v naše dosedanje navade in dosedanja, v mnogočem že ne več ustrezna, razmerja. Skupščina bo trenutek odločitve za spremembe v nas samih in v našem organiziranem delovanju v kulturi in za kulturo.

ZKPO mesta Ljubljana

Več dejavnosti – bogatejše življenje

(Nadaljevanje s 3. strani)

ljude praviloma niso z organizacijo ZK razčistili niti formalno, pač so se enostavno izogibali partijskim sestankom, prenehali plačevati partijsko članarino in izvrševati druge obveznosti do nje. Za vsak primer pa so partijsko legitimacijo še obdržali, in sicer, če bi se še kaj »preobrnilo«.

Takšne razmere v ZK same po sebi govore, da so tudi tedaj obstajala v organizaciji ZK možna »jedra« ZK, ki niso bila zadovoljna z naraščajočimi pritiski proti samoupravnim socialistični naravnosti ZK in, ki so se spopadala z birokratskimi in tehnokratskimi silami v ZK in v družbi in so vedela, da za nastale razmere ni krivo članstvo iz vrst delovnih slojev, pač pa nekaj, kar se dogaja zunaj njih.

Zato je vredno pogledati, kaj se je v tem času v Ljubljani dogajalo v okviru tedanjega mestnega vodstva ZK, ki je vsekakor politično, idejno in organizacijsko odgovorno za nastale razmere.

Dejstva govore, da je bilo tedanje mestno vodstvo ZK politično zelo aktivno. Toda v okviru tega vodstva se je formirala skupina, ki se je po svoji idejni in politični usmeritvi ter po metodi dela v ZK vse bolj in bolj oddaljevala od idejne in politične usmeritve ZK, s svojo dejavnostjo in agresivnostjo pa si je pridobivala vse močnejši vpliv na politiko celotnega mestnega vodstva ZK.

Zablode

Osnovo progresivnosti, avantgardnosti in demokratičnosti ljubljanske organizacije je videle v tem, da je začelo zapuščati razredne pozicije, da je začelo zapuščati spoznanja o razrednem boju, o zgodovinski vlogi delavskega razreda, o vlogi ZK in, da se je vedoma ali podzvestno začelo vdinjati političnemu ali upravljalškemu elitizmu, njegovi nacionalistični demagogiji itd.

Neposredna praktična posledica take naravnosti je bila, da smo v času, ko smo se v Ljubljani politično spopadli s političnimi pobudniki tako imenovane »akcije 25 poslancev« in, ko smo opozorili na razredne implikacije takšne dejavnosti, doživeli, pod pritiskom prej omenjene naravnosti bivšega mestnega vodstva ZK z določeni strani, kritiko in očitke, češ, zakaj sedaj vlečemo na dan »grožnje z razrednim sovražnikom«, ko pa je, kot so govorili, za nas razredni boj in vse, kar je z njim povezano, preteklost. Tedanjo politično dejavnost občinske organizacije ZK, so nekateri, ki so bili idejno povezani z bivšim mestnim vodstvom označevali za neostalinizem, maoizem itd.

Tedanje mestno vodstvo ZK se je vse bolj odločno ogrevalo tudi za to, da bi Ljubljano družbeno in gospodarsko zaprl vase. Začeli so delati na tem, da bi imela Ljubljana svojo banko in, da bi v njej koncentrirali bančne in trgovske centre moči. Tedanje mestno vodstvo je »z obema rokama« podpiralo naravnost, ki se je ogrevala za razvoj bančništva, trgovine itd. in, ki je zanemarjala razvoj proizvodne osnovne. V imenu urbane zaokrožitve Ljubljane so začeli izvajati vse močnejši pritisk na proizvodne organizacije in jih potiskati iz Ljubljane. Za proizvodnjo ni bilo razumevanja. Zelo favorizirane pa so bile izvozne in uvozne hiše, trgovske hiše itd., katerih center naj bi bila Ljubljana. Ta-

ko so skušali zagotoviti prelihanje ogromnih količin viška dela delavcev in delovnih ljudi s širšega območja Slovenije v Ljubljano.

Takšno usmeritev so skrivali za frazami o nacionalni prizadevnosti Slovenije in o zagotovitvi njene nacionalne bitnosti itd. Za vsem tem pa je bila prozorno vidna elitistična ekonomsko nacionalistična in celo izkoriščevalska usmeritev.

V tem pogledu je bila naravnost ljubljanskega vodstva ZK sorodna, če ne celo povsem istovetna z naravnostjo skupine ljudi v Republiškem izvršnem svetu, ki je takšno politiko vodila v okviru Slovenije in se ni ujemala s politiko CK ZKS, politiko predsedstva ZKJ in z oficalno politiko ZK Jugoslavije.

Hkrati s tem se je vodila akcija za to, da bi Ljubljana dobila v okviru republike Slovenije poseben status in, da bi se na ta način tudi upravno politično zaprla.

Istočasno pa se je vztrajno dušilo vse pobude za formiranje samoupravnih organizmov v okviru mesta. Nobenega posluha ni bilo za krajevne skupnosti, ne za občine in občinsko samoupravo. Vse odločanje se je skušalo koncentrirati v rokah upravljalke strukture. Zato je neprestano prihajalo do ostrih nasprotij med občinami in nastajajočo samoupravo v njih ter med takšno politično naravnostjo v mestu.

Ze iz teh elementov je mogoče nedvoumno povzeti, da je bilo delovanje bivšega mestnega vodstva ZK v nasprotju s politično naravnostjo ZK in njenimi akcijskimi prizadevanji.

Res je, da so bile podobne tendence kot v Ljubljani, navzoče tudi v ostalih republikah, kjer so se prav tako pojavili nosilci nacionalističnih in tehnokratskih odporov. Vsi ti so namreč skušali dobiti politični vpliv in podporo v nekaterih organizacijah ZK v glavnem mestu republike.

Prav bi bilo, da bi te ugotovitve danes skupaj presodili in ocenili. To naj bi bil naš neposredni prispevek k delu pri oblikovanju temeljite in celovite ocene, ki smo jo dolžni in poklicani skupaj izdelati v ljubljanski organizaciji ZK in dati jasno oceno o tem, kaj se je v Ljubljani dogajalo, kaj je izzvalo neposreden političen poseg CK ZKS v ljubljansko organizacijo. Tako bomo zaprli dokončno vsa vrata za kakršnokoli politično manipuliranje s članstvom v bodoče.

Za kaj gre?

V izdelanih poročilih o oceni političnega stanja v organizacijah je govora, da del članstva ZK še vedno ni politično aktiven. Sodim, da je to deloma posledica dejstva, da doslej še nismo razgrnili temeljite in poglobljene ocene o tem, kaj se je dogajalo v Ljubljani pred očmi vsega članstva ZK.

V zvezi s tem bi želel opozoriti na razpravo, ki smo jo nedavno vodili o tem, ali smo imeli v ljubljanski organizaciji ZK svojo 21. sejo predsedstva ZKJ in 29. sejo CK ZKS, kot pravimo političnemu obračunu s tehnokratsko birokratskim opredeljevanjem v ZK.

Menili smo, da sta se 21. seja predsedstva ZKJ in 29. seja CK ZKS v Ljubljani začeli še pred 21. sejo predsedstva ZKJ ter 29. sejo CK ZKS, in sicer prav z omenjeno politično intervencijo CK ZKS.

Nesporno pa je, da sta, tako 21. seja predsedstva ZKJ in 29. seja predsednika ZKJ in IS

predsedstva ZKJ kot 29. seja CK ZKS, dali politično in idejno hrbtnico samoupravnim socialističnim silam v ljubljanski organizaciji ZK. Vse to je pospešilo pozitivne procese iztrenitve v ljubljanski organizaciji ZK.

V svoji politični dejavnosti smo negovali in zasledovali dva namena. Prvi je bil ta, da smo skušali sproti analitično spremljati politična dogajanja v svojem okolju ter, da smo se do posameznih pojavov, lahko bi rekel, hitro in dokaj natančno opredeljevali. Drugi, ves čas smo skušali biti akcijski, to se pravi, da se nismo zadovoljevali z ocenami in opredelitvami, pač pa smo poskušali spravljati svoja stališča v življenje.

Mislím, da se je takšni politični naravnosti treba zahvaliti, da smo presegli tisto stanje, o katerem sem govoril prej in, da smo lahko, rekel bi, v relativno kratkem času članstvo »postavili ponovno na noge«. Danes je vse več članov ZK, ki so prepričani, da ima smisel biti član organizacije ZK, da je v njej vredno delovati, da smo premagali obdobje depresije, ki ga kaže čimprej pozabiti in se vključiti v tvorno aktivnost.

Takšna naša naravnost je ponovno pokazala, da se komunisti ne izobražujejo predvsem na tečajih, kot so nekateri mislili, pač pa v političnih konfrontacijah ter, da sta literatura in tečaji samo tisto, kar nam pomaga pri tem, da smo v svojih akcijah učinkoviti.

S ponosom lahko ugotovimo, da je naša občinska organizacija ZK ob vseh pomembnejših političnih akcijah pokazala svojo politično zrelost, da je bila na konkretnih vprašanjih ustvarjena akcijska enotnost in, da antisamoupravne in antisocialistične sile niso mogle priti legalno do izraza. Bile so potisnjene v pogoje nelegalnega delovanja.

Takšen rezultat, ki je bil dosežen v kratkem obdobju dveh let, seveda ni predvsem naša zasluga, ampak je predvsem posledica dejstva, da destruktivnim silam ni uspelo razbiti ZK, da je ZK živel in, da živi kljub temu, da je delovala določen čas v zelo težkih pogojih. Kakor hitro se je ZK odločno postavila po robu silam, ki so politično dušile ZK, je oživila politična aktivnost članstva.

Akcije

Za akcije, ki smo jih vodili v pretečenem obdobju je značilno predvsem to, da so bile v okolju, v katerem delujemo, vselej sprejete na dva različna načina, da so imele dva različna odmeva.

Velik del članov jih je sprejel z nedelnim odobravanjem in z njimi so sprožili vrsto akcij članov ZK in delavcev. Istočasno pa je vsaka naša akcija naletela tudi na politične odpore, na spletke in poskuse politične diskvalifikacije.

To ugotovitev bi radi ilustrirali samo v primeru nekaj naših akcij, ki smo jih vodili.

Prva naša pomembnejša politična akcija je bila naša politična aktivnost ob akciji »25 poslancev«. Tedaj smo začeli med ostalim analizirati nekatere politične tekste, ki so se pojavili v obrambo osamljene akcije. V njej so nedvoumno opozorili, da bi s takim političnim ravnanjem, kot so ga zagovarjali posamezni teksti, odpirali vrata konstituiranju politične opozicije. To smo jasno in odkrito povedali.

Takšen odkritosrčen nastop naše občinske organizacije ZK

je vsekakor ohrabil samoupravne socialistične sile ZK in delavske množice.

Druga naša pomembnejša politična akcija je bilo stališče, naj bi v organizacijah združenega dela formirali akcijske odbore za borbo za uveljavljanje ustavnih dopolnil. Bili smo namreč mnenja, da je za takšne spremembe, kakršne so pri našli ustavni amandmaji, treba okrog jedra mobilizirati in organizirati široke sloje delavstva in vse samoupravne in strokovne sile.

Nekatere je tedaj zelo motilo, ker smo v občinski organizaciji ZK poudarjali potrebo po formiranju »delavskih akcijskih odborov«. Tedaj smo se deloma umaknili. Nismo namreč vztrajali na imenu akcijskih odborov. Ocenili smo, da ne kaže sprejeti politične bitke na imenu, ampak na tem, da se dejansko ustvarijo akcijska »jedra«, ki bodo sposobna politično zlomiti odpor tehnokratskih sil in oportunistem omahljivcev. Zato smo vztrajali, da morajo priti v akcijske odbore delavci iz obratov in zastopniki organiziranih subjektivnih sil.

Tudi ta naša akcija je spodbudila aktivnost članstva v organizacijah ZK in dobila je široko podporo med delavci.

Nadaljna pomembnejša politična akcija, ki smo jo začeli, temelji na spoznanju, da v po-

litičnem prostoru nismo sami, da v tem prostoru ne delujejo samo ZK in organizirane subjektivne socialistične sile, ampak, da delujejo tudi druge sile, ki delujejo protisamoupravno, protisocialistično. Te sile smo poskušali politično določnejše identificirati.

Cerkev gre predaleč

Ugotovili smo, da imamo opravka z aktivnostjo katoliške cerkve, ki presega okvire cerkvene dejavnosti. Vse bolj je postajalo otipljivo, da se kažejo v dejavnosti cerkve, s katerimi prestopa okvire verske aktivnosti, določene družbenopolitične namere.

Šteli smo za svojo dolžnost, da opozorimo na te težnje. Zadržanje škofovsko pismo je opozorilo, da je občinska organizacija ZK ocenila prav, ko je ugotovila, da katoliška cerkev teži po oživljanju svoje družbenopolitične aktivnosti. V tem se krijejo politični oživljanja političnega klerikalizma na Slovenskem.

Protisamoupravne sile

Ugotovili smo nadalje, da delujejo v našem političnem prostoru tudi znotraj zveze komu-

Mladi delavci, ki so samski, rešujejo svoje stanovanjske probleme pretežno v samskih domovih in podnajemniških sobah. Nekatere delovne organizacije so že mnogo naredile za svoje samske delavce z gradnjo samskih domov (npr. Tehnika, Gradis, Podjetja za PTT promet itd.), nekatere pa jih še rešujejo. Za gradnjo samskega doma na Taboru je bil odobren kredit iz sredstev za subvencioniranje stanarin, kar pomeni aktiviranje mrtvih sredstev stanovanjskega gospodarstva za reševanje stanovanjskega problema. Za reševanje teh težav pa bo treba še mnogo storiti, saj potrebe samskih delavcev nenehno naraščajo.

Poseben problem so mlade družine. V sistemu grad-

hodkom 1800 din. En odstotek letnega neto dohodka mladih delavcev v naši občini predstavlja maso sredstev za izgradnjo 20 do 25 stanovanjskih enot. Ta podatek nam daje močno osnovo za premišljevanje o ustanovitvi sklada za izgradnjo stanovanj za mlade. Menim, da obremenitev 1 odstotka od neto osebnega dohodka, ne bi bila prevelika, če upoštevamo problem, ki bi ga s takšnim skladom reševali. Konferenca mladih delavcev naj bi bila tista, ki bi to idejo uveljavila in jo realizirala. Ob upoštevanju Ljubljane, kot homogene celote, pa bi kazalo ustanoviti sklad na nivoju mesta. Ob formiranju sklada bi bilo nujno zagotoviti racionalno vlaganje sredstev, upoštevati socialni

Trd oreh

nje najemnih stanovanj smo to skupino dolgo zanemarjali. V povprečju so organizacije združenega dela na področju občine Ljubljana-Center v zadnjih petih letih dodelile mladim 1,8 stanovanja. V vsaki organizaciji združenega dela pravilniki zahtevajo daljšo zaposlitev za uvrstitev delavca v združenem delu na listo prosilcev za stanovanje, tega pogoja pa mladi delavci pretežno ne izpolnjujemo. V odloku o dodelitvi stanovanj iz solidarnostnega sklada so mladi zajeti kot posebna skupina z ozirom na težaven položaj. Ob tem pa se postavlja vprašanje, koliko stanovanj bo dodeljenih mladim iz tega naslova in kaj smo mladi sami storili za rešitev našega stanovanjskega primanjkljaja.

Nedvomno želimo mladi čim uspešneje reševati svoje probleme. Pri svojem delu smo že večkrat pokazali, da smo del avantgarde naše družbe in se zavestno spoprijemamo z problemi, ki vodijo h konkretnim rešitvam.

Na področju občine Ljubljana-Center je zaposlenih ca. 25.000 mladih delavcev s povprečnim osebnim do-

položaj in družbenopolitično aktivnost prosilcev in zagotoviti čimboljši izkoristek stanovanj. Za hitrejše reševanje stanovanjske problematike mladih pa bi bilo treba zagotoviti dodatno mobilizacijo stanovanjskih sredstev pri banki.

Mladi naj bi se v širši razpravi opredelili za to obliko solidarnostnega združevanja sredstev za stanovanjsko gradnjo in s sporazumom opredelili pravice in dolžnosti do sklada. Akcijo bi bilo treba začeti čimprej, saj pomeni vsak mesec zamujeno realizacijo dveh stanovanjskih enot.

S takšnim reševanjem stanovanjskih problemov mladih bomo pokazali svojo sposobnost reševanja in dokazali, da ne postavljamo družbi samo zahtevkov, ampak s konkretnimi akcijami sami rešujemo in družbo vsaj delno razbremenjujemo problemov. To pa je naša naloga, naloga naprednega in pomembnega faktorja sistema našega samoupravnega socializma.

RADO KOBAL

(Iz referata na ustanovni seji konference mladih delavcev Centra.)

nistov sile, ki po besedah sicer sprejemajo politiko zveze komunistov, dejansko pa ravna v nasprotju z njo ali pa celo intrigirajo proti njej.

Povsem jasno je, da bomo, vse dotlej, dokler ne bomo odstranili teh posameznikov iz zveze komunistov, še vedno pričeli omahovanjem, oportunistično itd. v ZK. Imamo namreč primere, da drastične primere, kako se taki posamezniki in skupine, ki so že zakamufilirani v ZK z naravnost brutalnimi sredstvi posamezne skupine »skopljejo« na posameznike, ki se eksponirajo pri izvajanju samoupravnih socialistične politike ZK.

Naslednja zadeva v naši politični dejavnosti je bila zahteva po formiranju tkz. delavske kontrole v organizacijah združenega dela in predlogi konkretnih ukrepov, ki naj bi jih s tem v zvezi zagotovili.

Ljudje so postali samozavestnejši. Začele so se akcije, ki naj bi zagotovile, da bi se poslovanje v organizacijah združenega dela obrnilo k delavcem in, da bi postalo poslovanje za delavce »odprta knjiga«.

Verjetno je bila ta odločitev občinske organizacije ZK ena najbolj mobilizacijskih odločitev. Istočasno pa je treba reči, da je borba za realizacijo te odločitve preživljala in, da še vedno preživlja velike težave in, da zadeva na različne odpore. Tako v začetku so našo pobudo postavili pod nož tehokratske strukture. Postavili so se na stališče, da informiranje delavcev, ki naj bi zagotovilo delavsko kontrolo, preveč stane. Tehokratske strukture se seveda niso hotele potruditi in najti načine, kako bi poslovno bistvene zadeve posredovali delavcem čim bolj preprosto in razumljivo. Začeli so pisati gore papirja, ki ga seveda nihče ne more prebrati.

Politična bitka za informiranje, ki naj bi omogočila delavcem, da bi se sploh lahko vključevali v proces odločanja, še ni dobljena. Nekoliko je povečana informiranost delavcev, toda to še ni dovolj in še vedno je način informiranja tak, da omogoča politično manipuliranje z informacijami.

Kakšna statutarna ureditev?

Stališče naše konference je zelo jasno. Menimo, da je treba ljubljansko organizacijo zgraditi iz osnovnih samoupravnih celic. Z drugimi besedami povedano to pomeni, da je treba konstituirati krajevne skupnosti, da je treba konstituirati občine, da je treba konstituirati temeljne organizacije združenega dela ter samoupravne interesne skupnosti ter iz te samoupravne osnove konstituirati in zgraditi celotno samoupravno organizacijo Ljubljane.

Pojavljajo pa se spet nasproti pristopi. Nekateri se ponovno zavzemajo za to, da bi Ljubljano gradili tako, kot če se hišo gradi od strehe navzdol. Radi bi že vnaprej opredelili, kaj je tisto, kar mora biti na vrhu, koliko je za to treba denarja itd. in kar ostane, to naj bi si razdelile samoupravne strukture v mestu.

Za našo konferenco ZK ni bilo nikdar vprašanja, ali je Ljubljana urbana celota ali ne in, ali je potrebno skupne zadeve integralno urejevati ali ne. Naše stališče do tega vprašanja je povsem jasno. Mislimo namreč, da je Ljubljana urbana celota in, da je v njej, tako kot v vsaki drugi urbani celoti, vrsto stvari treba urejevati skupno.

Osnovno vprašanje pa je, kdo upravlja Ljubljano in kako je tisti, ki jo upravlja, samoupravno konstituiran.

Ce ne bomo konstituirali osnovnih celic združenega dela, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, bo Ljubljana, ne glede na to kako bo organizirana, prepuščena upravljalnim strukturam v občinah in v mestu, ki bodo de-

lile oblast, kakor so bile tovrstne tendence navzoče tudi v preteklosti. Zavedati se je treba, da strehe pri hiši ni mogoče graditi, če ni temeljev. Prav tako je resnica ta, da oblast ni »na vrhu«. Oblast je dana delovnim ljudem v tem smislu, da se morajo oni kot subjekt družbe organizirati do strehe.

Pri tem pa mislim, da bomo morali razčistiti dve stvari. Eno je organiziranje oblasti, drugo pa organiziranje služb, ki naj opravljajo strokovno delo za samoupravne organe. Sedaj se vse to med seboj »meša«. Po eni strani skušajo službe dobiti v roke oblast. Po drugi strani pa nekateri mislijo, da je s tem, ko organiziramo decentralizirano oblast, treba razbiti tudi vse njene funkcionalne enote.

Osebnostno mislim, da mora za komunalno ureditev v Ljubljani skrbeti le ena integrirana strokovna enota, da mora biti vladavina postavljena po delegatih iz samoupravnih struktur.

V tem času smo formirali tudi krajevne svete ZK v krajevnih skupnostih. Tudi to je okrepilo organiziranost ZK. Ob tem pa smo našli v posameznih organizacijah ZK na odpore. Nekateri člani ZK iz organizacij združenega dela so nasprotovali temu, da bi se njihove organizacije ZK povezale v sve krajevnih skupnosti, češ, da z njimi nimajo ničesar skupnega. To v bistvu pomeni odiranje krajevnih svetov ZK na raven stare terenske aktivnosti organizacij ZK.

V večini delovnih organizacij so že ustanovljene organizacije ZK (kjer obstajajo pogoji za to). Poleg tega so bile (ali pa se sedaj) ustanovljene organizacije ZK se je število organizacij združenega dela.

V okviru občinske organizacije ZK se je število organizacij ZK skoraj podvojilo. Ko bo proces ustanavljanja temeljnih organizacij združenega dela zaključen, bo število osnovnih organizacij ZK v občini še naraslo.

Omenim naj, da smo ob ustanavljanju organizacij ZK v temeljnih organizacijah združenega dela zopet zadeli na poskus spreminjanja svetov ZK v podjetjih v komiteje, ki naj bi se naprej delovali kot partijske vodstvene strukture na vrhu podjetja.

Kaj je mogoče skleniti v zaključek, na podlagi povedanih dejstev in informacij, ki so obsežene v poročilih.

Menim, da je naša občinska organizacija ZK opravila zelo veliko delo. V tem trenutku se seveda ne moremo pohvaliti z nekimi velikimi, atraktivnimi uspehi, res pa je, da smo v naši organizaciji ZK spodbudili politično mobilnost članstva.

Članom ZK se je začela vračati revolucionarna samozavest. Nekateri, ki so iz ZK odšli, so se vrnili vanjo in ponovno se začel normalen dotok novih članov v organizacijo ZK, ki bi njeno aktivnost še povečal.

Pokazalo se je, da enotnost v organizaciji ZK ni »dana sama od sebe«, ampak, da jo je mogoče graditi in oblikovati v neposrednih borbah. To enotnost je mogoče graditi samo na jasnih razrednih pozicijah. Čutimo in zavedamo se, da je podlaga za ustvarjanje akcijske enotnosti samo dosledna borba za ustavno ureditev naše družbe. Tu je torej torišče razredne bitke ZK.

Na koncu je treba še dodati, da bomo tako kot do sedaj, tudi v bodoče delovali v zelo zapletenih pogojih. V Ljubljani del prebivalstva tvorijo ljudje, ki se zelo težko ločijo od zlaaganega miru.

Računati bomo morali s tem, da bodo tudi v bodoče skušale antisamoupravne in antisocialistične sile spodkopavati, podirati in preprečevati, da bi uresničili vse to, o čemer govorimo in za kar se borimo.

Mislím, da gremo lahko s takšno organizacijo ZK, kakršno ima občina Ljubljana-Center, v prihodnost z zelo velikim in upravičenim optimizmom.

IZ DELOVNIH ORGANIZACIJ

ZMAJ

Prvi standard v slovenščini

Čeprav ustavna določila dajejo vsem jugoslovanskim narodom pravico, da izhajajo vsi akti splošnega značaja v njihovem narodnem jeziku, se to do danes pri izdaji jugoslovanskih standardov ni upoštevalo. Konec junija letos pa je bila podpisana pogodba med Jugoslovanskim zavodom za standardizacijo v Beogradu in Zvezo inženirjev in tehnikov Slovenije v Ljubljani o prevajanju jugoslovanskih standardov. Do konca letošnjega leta bomo dobili v slovenščini prvi standard, in sicer s področja baterij. To se bo zgodilo prav v letu, ko praznuje Zmaj svojo 50. obletnico.

KOMPAS

Sodelovanje Kompas - Blue Sky

Kompas je v sodelovanju z JAT-om in britansko agencijo pripravil 3.4 in 7-dnevne pakete aranžmajev za čas od 15. oktobra 1973 do 30. aprila 1974. S tem želi aktivirati zimsko sezono v Slovenskem Primorju. Britanski gostje bodo leteli na redni JAT-ovi liniji London - Ljubljana, dopust pa bodo preživeli v Grand Hotelu Palace v Portorožu. V ta namen je Kompas za svoj račun natisnil 100.000 izvodov brošur v barvnem tisku, kar je ogrom-

na investicija, ki naj bi se obrestovala v 3 letih. Brošuro so poslali vsem Blue Sky-jevim agentom v Veliki Britaniji, ki zbirajo prijave. Naslovna stran brošure prikazuje relief Slovenskega Primorja, notranje strani pa v sliki in besedi obveščajo o možnostih, ki jih ponuja Portorož v zimskih mesecih. Brošura je opremljena z zaščitnim znakom Komasa in seveda s priljubljeno maskoto Kompasovega Janezka. Zimo v Jugoslaviji prodajajo pod geslom »Something Absolutely New Winter Sunshine in Fabulous Yugoslavia«.

DVA NOVA KOMPASOVA HOTELA KMALU POD STREHO

Nova Kompasova hotela, v Kranjski gori in Ljubljani, bosta kmalu odprta. Hotel v Kranjski gori bo imel 282 postelj in 44 pomožnih ležišč ter bo največji in najmodernejši objekt v tem, našem, zimsko turističnem središču. Poleg ostalih objektov bo imel pokrit bazen, savno, restavracije, bar in ostale klubske ter uslužnostne objekte. Ta objekt bo še posebno pomemben pri sklepanju večjih aranžmajev s tujimi partnerji iz Evrope in Amerike.

Ljubljanski hotel, ki ga Kompas gradi v centru mesta, bo imel 116 postelj. V njem bodo velik bistro, dve restavraciji, klubski in poslovni prostori. Predvsem bo ljubljanski hotel služil namestitvi Kompasovih izletniških skupin, ki potujejo po Jugoslaviji.

DOPISNIKI NA DELU

Prijetno je brez muje posedeti

V krajevni skupnosti »Ajdoščina« imajo prav prijeten družbeni center v Kidričevi ulici. V njegovih prostorih že od 1966. leta najdejo obilo možnosti za delo nekaterih družbenih dejavnosti, vanj pa rada zahaja tudi mladina.

Družbeni center je še posebno poln v večernih urah, takrat se tudi pozna, da v centru mesta ni podobnih prostorov. V te prostore zaide tudi precej študentov iz drugih krajev, saj lahko tu zastoj posede ob šahu ali pa se razgibajo ob namiznem tenisu.

V družbenem centru »Ajdoščina« sestankujejo taborniki, smučarji, novinarji in snežinke, na letnem občnem zboru se tu zberejo tudi kotalkarji. Vsak dan zahajajo sem tudi upokojenci iz raznih predelov Ljubljane, dvakrat na teden pa imajo svoje vaje upokojenci- pevci.

Mladina sicer večkrat negoduje, ker se mora občasno umikati ob vseh teh dejavnostih, ki jih nujno opravlja tak družbeni center, vendar pa je treba vedeti, da je njegovo uspešno delovanje prostorsko omejeno.

Mladi sodelujejo tudi pri pripravljanju raznih proslav; zgledno je sodelovanje z učenci osnovne šole Prežihovega Voranca, vajenskim domom iz Kersnikove ulice kot tudi z mladinci iz Medvod. Mladi s terena imajo svoje sekcije: šahovsko, namiznoteniško, nogometno in košarkarsko. Srečujejo se tudi na šahovskih simulantkah z znanimi šahisti.

Poleti so mladinci v bližnjem parku pazili na predšolske otroke, park pa so tudi večkrat počistili. V Podturnu nad Tivolijem so udarniško poprijeli za delo ter uredili prostor za igranje košarke, poskrbeli pa so tudi za igrišče za malčke.

Upravnica družbenega centra, Pavla Koder, je omenila, kako je koristno, da ima mladina tu svoj prostor, v katerega se lahko mnogokrat zateče. Tu se tudi srečuje s prijatelji, predvsem pa je pomembno, da za to ni treba ničesar plačati. »Če mladina zanima, lahko spozna tudi družbeno-politično življenje organizacij na terenu in se vanje tudi vključi. Mladina zato tudi ni prepuščena sama sebi. Zato lahko samo priporočamo, da bi imela vsaka krajevna skupnost take prostore, saj je to nujno za uspešno delovanje družbenih organizacij. Tako bomo lahko tudi odpravljali zaprtost občanov med stene njihovih stanovanj,« je menila tovarišica Kodrova.

Z. S.

Dom upokojencev

V četrtek, 25. oktobra, smo se zbrali oskrbovanci Doma upokojencev Tabor v veliki novi jedilnici, da se dogovorimo o življenju v novem razširjenem domu.

Sestanek je odprla Meta Bele in pozdravila vse navzoče oskrbovance.

Oskrbovance je pozdravila tudi socialna delavka Lucija Blejčeva in predsednica hišnega odbora Olga Horvat. Odbor je zelo delaven. Oskrbovancem so predvajali film, o gradnji novega prizidka doma upokojencev.

ANTON ZRNEC, Tabor 10, Ljubljana

Stara Ljubljana

V zgodovinskem starem delu Ljubljane, toliko opevanem v turističnih prospektih, je omenjen tudi najbližji dostop k ljubljanskemu gradu, iz ulice Stari trg po ulici Reber, ki je tudi edini dostop k hišam Reber 3, 5, 7, 11 in 13.

Iz hiše Stari trg 19, bivše

METALKA

Informatika — nova posebna služba

Osnutka zvezne in republiške ustave vsebujeta posebna določila, v katerih je predvidena osebna odgovornost vodilnih kadrov za resnično, pravočasno in popolno obveščanje organov upravljanja in delavcev. V Metalki so že ustanovili posebno službo, INFORMATIKO, katere namen in dolžnost je:

- vodstvenim kadrom v delovni organizaciji — od izvajalca naloge do vodilnih delavcev — poskrbeti potrebne informacije za upravljanje;

- samoupravnim organom TOZD, delovni skupnosti DO in ostalim samoupravnim strukturam posredovati informacije, na podlagi katerih bodo lahko sprejemali odločitve o najpomembnejših vprašanjih v zvezi s tekočim poslovanjem ter razvojem delovne organizacije in njenih delov;

- informirati delovni kolektiv o vseh važnejših vprašanjih delovanja delovne organizacije ter o vprašanjih, ki so pomembna za vključitev vseh članov v odločanje;

- delavski kontroli posredovati informacije, na podlagi katerih bodo lahko nadzorovali način oblikovanja samoupravnih sklepov in njih izvajanje;

- poskrbeti za pretok informacij med delovno organizacijo in širšo družbeno skupnostjo z namenom, da se podjetje vključi v splošne družbene tokove.

Člani delovne organizacije, ki so zadalženi za to službo, so že začeli delati pri uresničevanju te težke, a pomembne naloge.

LINA FETTICH

Ravtarjeve hiše, v državni lasti že leto in dan teče voda iz odtočnih kanalov kar lepo po ulici Reber in naprej na Stari trg.

Baje je bilo že precej intervencij s strani prizadetih stanovalcev, naprošena je bila sanacija pri sanitarni inšpekciji in drugih odgovornih forumih — a kanalska brozga se kar naprej izliva po ulici navzdol in ogroža varnost vseh tistih nesrečnikov, ki se morajo zasebno ali pa službeno posluževati te ulice. Trenutno je plaz odpadne vode postala široka »drsnica« — kdo bo odgovarjal za padce in poškodbe, če pride do nesreče?

LINA FETTICH

Škodljiva gostoljubnost

V naše domove pogosto prihajajo razni obrtniki, da nam popravijo električne, vodovodne, plinske in podobne naprave. Tudi dimnikarji še vedno obiskujejo domove. In kaj stori skrbni gospodar ali gospodinja, ko sprejme dolgo pričakovane? Z vso vsemno hiti po čašico žgane pijače!

Občani, nikar s svojo »vne-mo« ne večajte gorja, zaradi katerega je slovenski narod že močno prizadet. Pomislimo, da delavci, ki opravljajo uslužnostne dejavnosti, hodijo vsak dan, leto za letom po domovih in če pri vsakem drugem gospodinjstvu dobijo šilce »močnega«, znese to več decilitrov strupa. Alkohol postane človeku potrebna pijača in sprva se niti ne zave, da ga telesno in duševno uničuje. Ko se zave, je mnogokrat že prepozno. Zato odslej — nič več šilca »močnega«, vsekakor pa se bo v teh mrzlih zimskih dneh prilagela skodelica toplega čaja, kave ali celo skromna malica.

ZDENKA BEVC